

uitgegeven woordenboeken Grieks en Latijn.¹²⁾

De derde zoon van Samuel sr., Hendrik (1819-1898),¹³⁾ vestigde zich in Rotterdam, trouwde er met Marie Cornélie van Rijckevorsel (1828-1894) en zou zich in de Maasstad een goede naam verwerven als vooraanstaand koopman en als liquidateur van een van Pincoffs bedrijven, de Afrikaansche Handelsvereniging.¹⁴⁾ Ook was hij van 1873 tot 1885 lid van de gemeenteraad, van 1877 tot 1881 van Provinciale Staten en van 1881 tot zijn overlijden van de Eerste Kamer. Samuel (H. zoon dus) was zijn oudste kind; na hem zouden nog vijf kinderen volgen: één meisje en vier jongens; van die jongens zouden er twee vroegtijdig overlijden.

Tenslotte de vierde zoon Pieter Nicolaas (1821-1908). Deze werd koopman in Amsterdam, werd daar raadslid (1864-1876), was verder lid van Provinciale Staten van Noord-Holland (1868-1892) maar ook vele jaren (1856-1880) letterkundig redacteur van *De Gids*.

De kring van Samuel H.zoons familieleden met een wetenschappelijke dan wel bestuurlijke achtergrond is daarmee nog niet compleet. Zijn grootvader van moederszijde, Abram van Rijckevorsel, was jarenlang de invloedrijke president geweest van de Rotterdamse Kamer van Koophandel; van 1841 tot 1844 en van 1845 tot 1850 had hij deel uitgemaakt van de Tweede Kamer, waarna hij van 1850 tot 1862 lid van de Eerste Kamer was geweest. En tenslotte was er nog Samuels tien jaar oudere neef, tot 1899 tevens buurman, Elie van Rijckevorsel, een wetenschapper van merkwaardige veelzijdigheid, vooral bekend om zijn studies naar het aardmagnetisme en als meteoroloog. Hij zou trouwens gelijk met Samuel in de Rotterdamse gemeenteraad komen (1886).¹⁵⁾

Het was deze neef Elie, die voor de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde de levensloop en het werk van Samuel Muller beschreef,¹⁶⁾ zoals trouwens een andere neef, S. Muller Fzn, dit voor de Koninklijke Akademie van Wetenschappen deed.¹⁷⁾ Kennelijk heeft Van Rijckevorsel aan die necrologie veel zorg besteed: het artikel is een fraaie combinatie van hartelijkheid en kritische zin; het schetst Samuels levensloop, prijst zijn verdiensten als stadsbestuurder en als wetenschapper, maar verzwijgt zijn tekortkomingen niet. Van Rijckevorsel typeert hem als een man met een scherp verstand, vooral in zijn studentenjaren soms wat betweterig, hartelijk voor vrienden, een zorgzame zoon voor